

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 12 januari 2024
(OR. en)

5406/24

JEUN 8

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	12 januari 2024
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2024) 1 final
Betreft:	MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S betreffende het Europees Jaar van de Jeugd 2022

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2024) 1 final.

Bijlage: COM(2024) 1 final

Brussel, 10.1.2024
COM(2024) 1 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

betreffende het Europees Jaar van de Jeugd 2022

{SWD(2024) 1 final}

1 INLEIDING

In 2024 behoren Europese jongeren tot de hoogst opgeleide, best technisch onderlegde, meest mobiele en best verbonden generatie ooit. Jongeren in de EU melden gemiddeld een vrij hoog niveau van subjectief welzijn¹. Zij zijn actief in de samenleving² en zijn de leeftijdsgroep die het meest tevreden is over de werking van de democratie in de EU³. Wel zijn zij getekend door de wereldwijde financiële crisis van 2008, de COVID-19-pandemie en de aanhoudende Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Onvoorspelbaarheid, onzekerheid en ongekende veranderingen zijn voor de 73 miljoen jongeren⁴ in de Europese Unie aan de orde van de dag, wat hun kansen in het leven en geestelijke gezondheid beïnvloedt. Ondanks de vele crises hebben de jongeren van vandaag een hoge mate van veerkracht ontwikkeld.

Deze context heeft de standpunten, behoeften en gedragingen van de jongeren van vandaag gevormd.

Jongeren zijn weliswaar heterogeen en hebben verschillende en soms tegenstrijdige visies, maar één ding is duidelijk: zij bieden een **uniek generatieperspectief**. Het is niet alleen redelijk, maar ook noodzakelijk om dit diverse jongerenperspectief te betrekken bij het nemen van beslissingen over het heden en de toekomst.

De omvang van de uitdagingen waar wij vandaag de dag voor staan, vereist de betrokkenheid van iedereen. Als wij de democratie in stand willen houden, de vrede willen bewaren, de Europese waarden hoog in het vaandel willen dragen en de groene en de digitale transitie optimaal willen benutten, hebben we de **creativiteit, energie en uiteenlopende talenten** van alle burgers nodig, vooral van jongeren.

Daarom stelde voorzitter Von der Leyen in haar toespraak over de Staat van de Unie op 15 september 2021⁵ voor om 2022 uit te roepen tot Europees Jaar van de Jeugd, als eerbetoon aan de veerkracht die jongeren tijdens de COVID-19-pandemie hebben getoond en om hen in staat te stellen de toekomst van Europa vorm te geven in een wereld na de pandemie. Zowel in het Europees Parlement als in de Raad en door vooraanstaande belangenorganisaties, zoals het Europees Jeugdforum, werd steun uitgesproken voor een sterke jongerendimensie in de prioriteiten en het beleid van de EU.

“Voice your Vision” was de slogan van het Europees Jaar van de Jeugd, een jaar dat tot doel had jongeren **positieve vooruitzichten** te bieden, hun **deelname aan het democratische leven** te stimuleren, in overeenstemming met het Verdrag van Lissabon, en hen een **sterkere stem te geven in de EU-beleidsvorming**.

De komende **Europese verkiezingen** in juni 2024 maken het nog belangrijker om jongeren bij het democratische proces te betrekken. Het volgende Europees Parlement zal een beslissende stem hebben op gebieden die jongeren aangaan: gezondheid en welzijn, milieu en klimaat, onderwijs en opleiding, internationale samenwerking en Europese waarden, werkgelegenheid en inclusie. Daarom is het van cruciaal belang dat jonge burgers de kans grijpen om hun keuze voor Europa kenbaar te maken en ervoor te zorgen dat hun voorkeur vertegenwoordigd is in de rechtstreeks gekozen vergadering van de EU.

---

¹In 2022 gaven jongeren van 16-29 jaar hun tevredenheid over het leven gemiddeld een cijfer van 7,3 op 10 (Eurostat, [Indicatoren voor levenskwaliteit — algemene levenservaring](#)).

²Flash Eurobarometer-enquête 502 — “*Youth and Democracy in the European Year of Youth*”, mei 2022.

³Voorjaarsenquête van het Europees Parlement van 2023: *Democracy in action — One year before the European elections*

⁴Meest recente Eurostat-statistieken over het totale aantal jongeren (15-29 jaar). Zie: [EU Dashboard — Youth — Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁵Toespraak over de Staat van de Unie van 2021 (europa.eu).

De Europese Commissie wil verder tegemoetkomen aan de verwachtingen van jongeren om hun een betere toekomst te bieden. Dit streven zal kracht worden bijgezet met de introductie van een **jongerentoets** om ervoor te zorgen dat bij het opstellen van beleid systematisch rekening wordt gehouden met de gevolgen van EU-beleid voor jongeren, **door het volledige potentieel van het kader voor betere regelgeving te benutten**. Deze toets is bedoeld om ervoor te zorgen dat de behoeften en stem van jongeren op alle beleidsterreinen in aanmerking worden genomen.

Overeenkomstig artikel 7 van Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022)⁶ worden in deze mededeling de belangrijkste resultaten ervan en **prioritaire maatregelen** beschreven om het effect van het Jaar van de Jeugd te bestendigen. De Commissie stelt deze maatregelen voor overeenkomstig artikel 6, punt e), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin staat dat de EU op het gebied van jeugdzaken bevoegd is om het optreden van de lidstaten te **ondersteunen, te coördineren of aan te vullen**. Met name het werkdocument van de diensten van de Commissie dat bij deze mededeling is gevoegd, bevat het volledige verslag over de uitvoering, de resultaten en de algehele beoordeling van het Jaar.

Deze mededeling en het werkdocument van de diensten van de Commissie, samen met het komende evaluatieverslag van de Commissie over de EU-strategie voor jongeren 2019-2027⁷ (verwacht in 2024), **zullen de toekomst van het EU-jeugdbeleid helpen vormgeven en de inbreng van jongeren in EU-beleidsvorming versterken**⁸.

2 EUROPEES JAAR VAN DE JEUGD — BELANGRIJKSTE RESULTATEN⁹

Het succes van het Jaar van de Jeugd was te danken aan **gezamenlijke inspanningen op verschillende niveaus waarbij diverse belanghebbenden betrokken waren**, zoals EU-instellingen, lidstaten, belanghebbenden bij jeugdzaken en jongeren. Zoals verzocht in het besluit over het Europees Jaar van de Jeugd¹⁰ en om een optimale coördinatie te waarborgen, heeft de Commissie een groep samengesteld van 29 door de EU-lidstaten aangewezen nationale coördinatoren¹¹, 6 nationale contactpunten in met Erasmus+ geassocieerde landen en meer dan 120 belanghebbenden bij jeugdzaken op Europees niveau.

Het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's hebben een actieve bijdrage geleverd aan de groep. Deze brede inzet van diverse actoren bij de voorbereiding en uitvoering van het Jaar van de Jeugd resulteerde in nieuwe partnerschappen op alle niveaus, die de samenwerking met jongeren de komende jaren positief zullen beïnvloeden.

---

⁶ Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd, blz. 1.

⁷ Resolutie van de Raad van de Europese Unie over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: de EU-strategie voor jongeren 2019-2027.

⁸ De in deze mededeling voorgestelde acties in verband met het EU-jeugdbeleid zullen worden ontwikkeld in synergie met acties in het kader van de EU-strategie voor de rechten van het kind (COM(2021) 142 final).

⁹ Een volledig verslag van de resultaten van het Europees Jaar van de Jeugd is opgenomen in het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie.

¹⁰ Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022).

¹¹ Aangezien het jeugdbeleid de verantwoordelijkheid is van de drie taalgemeenschappen in België, werden er drie coördinatoren aangesteld.

Tijdens het jaar werd op alle niveaus grootschalig actie ondernomen en betrokkenheid getoond. **Meer dan 2 700 belanghebbenden**¹² in de EU en daarbuiten hebben activiteiten aangemeld op de kaart van de Europese Jongerensite en zo bijgedragen aan de vier doelstellingen van het Jaar van de Jeugd¹³.

De activiteiten in het kader van het Jaar van de Jeugd waren bedoeld **voor** jongeren en werden **met** en **door hen** uitgevoerd. Ongeveer 92 % van de nationale coördinatoren en de niet-EU nationale contactpunten werkte samen met nationale jeugdraden bestaande uit jongeren. Bij 16 van de 18 stuurgroepen of netwerken die op nationaal niveau werden opgericht, waren nationale jeugdraden betrokken, en bij twaalf waren andere jeugdorganisaties betrokken.

Dankzij het Jaar van de Jeugd zijn de Europese, nationale, regionale en lokale instellingen dichter bij jongeren komen te staan. Dankzij het Jaar van de Jeugd heeft een groter aantal jonge Europeanen uit eerste hand ervaren hoe de EU waarde toevoegt aan hun leven, hun persoonlijke ontwikkeling ondersteunt en hen uitrust met belangrijke middelen en vaardigheden om zich te ontwikkelen tot actieve burgers en vertegenwoordigers van solidariteit en positieve verandering. Ongeveer 83 % van de activiteiten tijdens het Jaar van de Jeugd vond plaats in persoonlijke ontmoetingen. Deze outreach-inspanning was belangrijk om jongeren, ook kansarme jongeren, te informeren over de talrijke mogelijkheden.

Impact van de outreach-inspanningen in

Meer dan **13 000 activiteiten** georganiseerd door **2 700 belanghebbenden** in **67 landen** werden aangemeld op de Europese Jongerensite.

92 % van de nationale coördinatoren en contactpunten werkte samen met jeugdraden bestaande uit jongeren.

Meer dan **1 miljoen paginaviews** op de Europese Jongerensite.

over het Jaar van de Jeugd op de Europese Op de sociale mediakanalen van EU-jongeren:

— **210 miljoen weergaven;**

Op de sociale mediakanalen van EU-jongeren:

— **10 miljoen contacten;**

— **91,4 miljoen mensen bereikt.**

Dialogen over jeugdbeleid

Ongeveer **300 jongeren** namen deel aan **dialogen over jeugdbeleid met Europese commissarissen.**

Zij deelden hun **ideeën en inzichten** en kwamen meer te weten over **de werking van de EU.**

Zo hebben zij **genetwerkt met hun leeftijdgenoten** en **expertise ontwikkeld** op verschillende beleidsterreinen.

Hun **stem werd versterkt** door online **communicatiecampagnes** rond de dialogen. **95 %** van de deelnemers beoordeelde de dialogen als **uitstekend/zeer goed.**

De grootste verwachting van jongeren voor het Jaar van de Jeugd was dat de samenleving en beleidsmakers meer naar hun wensen zouden luisteren en daarnaar zouden handelen¹⁴. In de context van het Jaar van de Jeugd stonden jongeren in het middelpunt van de politieke agenda en kregen zij volop de **kans om hun meningen en ideeën** over kwesties die voor hen van belang zijn naar voren te brengen. Bijna 90 % van de belanghebbenden in de jeugdsector en 66 % van de jongeren die feedback gaven, bevestigden dat zij tijdens het Jaar van de Jeugd de kans hadden gekregen om hun stem te laten horen.

¹² Aantal belanghebbenden die activiteiten hebben aangemeld op de kaart op de Europese Jongerensite.

¹³ Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022).

¹⁴ Flash Eurobarometer-enquête 502 — “Youth and Democracy in the European Year of Youth”, mei 2022.

De integratie van het jongerenperspectief in alle EU-beleidsgebieden¹⁵ was een hoofddoelstelling van het Europees Jaar van de Jeugd, dat werd bereikt door een uitgebreide interdepartementale inzet binnen de Commissie. Meer dan 30 diensten leverden een bijdrage, met meer dan **130 beleidsinitiatieven voor jongeren, waarvan vele in samenwerking met hen werden ontwikkeld**. Er werd naar **schatting 140 miljoen EUR** uitgetrokken voor relevante EU-programma's en -instrumenten voor de uitvoering van de doelstellingen van het Jaar van de Jeugd, onder andere via campagnes, evenementen en oproepen tot het indienen van voorstellen. Op nationaal niveau meldde **81 %** van de nationale coördinatoren en nationale contactpunten dat zij hadden samengewerkt met ministeries of overheidsinstanties die niet verantwoordelijk zijn voor jeugdbeleid. En **69 %** richtte stuurgroepen of netwerken voor het Jaar van de Jeugd op (waarvan **61 %** ministeries of overheidsinstanties die niet specifiek gericht zijn op jeugd).

De kerndoelstellingen van het Jaar van de Jeugd, namelijk een grotere jongerenparticipatie en de integratie van het jongerenperspectief in het beleidsspectrum, zijn duidelijk bereikt en moeten worden voortgezet. Het Europees Jaar van de Jeugd was een succesverhaal van Europese samenwerking, en de effecten ervan moeten blijven voortleven.

3 VOLGENDE STAPPEN

Als uitvloeisel van het Jaar van de Jeugd en in overeenstemming met de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 zal de Commissie actie ondernemen **op twee belangrijke gebieden**:

- jongeren een sterkere stem geven in EU-beleidsvorming en
- de problemen van jongeren op alle beleidsterreinen aanpakken.

Bij deze inspanningen zal worden voortgebouwd op het **kader voor betere regelgeving van de Commissie**, dat een duidelijke structuur biedt voor de raadpleging van belanghebbenden en de beoordeling van effecten. De Commissie zal zorgen voor een versterkte interne capaciteit om met jongeren samen te werken en zal tijdens de hele beleidsvormingscyclus een sterke en voortdurende dialoog met belanghebbenden tot stand brengen.

De Commissie heeft zich bij haar overwegingen laten leiden door verschillende voorstellen om de inspanningen ter verdieping van de jongerendimensie van het EU-beleid voort te zetten¹⁶. Het **Europees Jeugdforum** heeft suggesties geformuleerd voor een EU-jongerentoets¹⁷. Het **Europees Parlement** riep in zijn resolutie over de erfenis van het Jaar van de Jeugd¹⁸ de Commissie op om een EU-jongerentoets vast te stellen om de betrokkenheid en inzet van jongeren bij de voorbereiding van EU-beleid te waarborgen. In zijn conclusies over de mainstreaming van jeugdbelangen¹⁹ heeft de

---

¹⁵ Het Jaar van de Jeugd was gestructureerd rond negen beleidsterreinen die van speciaal belang zijn voor jongeren: Europese leermobiliteit, werkgelegenheid en inclusie, beleidsdialogen en participatie, groene en digitale transitie, cultuur, gezondheid, welzijn en sport, jeugd en de wereld en solidariteit met Oekraïne.

¹⁶ Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft een initiatiefadvies goedgekeurd over de EU-jeugdtest ([SOC/728 EU Youth Test](#)); het Comité van de Regio's verwijst naar de "jeugdtest" in het [Handvest voor jeugd en democratie](#), dat samen met het Europees Jeugdforum is gelanceerd.

¹⁷ [Europees Jeugdforum — EU-jongerentoets](#).

¹⁸ [Resolutie van het Europees Parlement van 24 november 2022 over de erfenis van het Europees Jaar van de Jeugd 2022 \(2022/2953\(RSP\)\)](#).

¹⁹ [Conclusies van de Raad van de Europese Unie over het bevorderen van de mainstreaming van jeugdbelangen in de beleidsbesluitvormingsprocessen van de Europese Unie \(C/2023/1342\)](#).

Raad de Commissie verzocht haar kader voor betere regelgeving te gebruiken om rekening te houden met het effect van nieuw beleid op jongeren.

3.1 JONGEREN EEN STERKERE STEM GEVEN IN EU-BELEIDSVORMING

Elke actie die de EU onderneemt, moet geïnspireerd zijn door solidariteit tussen generaties. De Commissie verbindt zich ertoe de rechtvaardigheid tussen generaties te handhaven in haar beslissingen om “een betere wereld door te geven aan de volgende generatie”²⁰. Bovendien hebben veel beleidsinitiatieven en beslissingen van de EU een directe invloed op het leven van de huidige generatie jongeren, zoals ook blijkt uit de Europese jeugd doelstellingen²¹, die een integraal onderdeel zijn van de EU-strategie voor jongeren. Daarom is de “mainstreaming” van jeugdbelangen — het integreren van de jongerendimensie in alle relevante beleidsterreinen — een prioriteit voor de EU-samenwerking op het gebied van jeugdbeleid.

Om het jongerenperspectief op alle beleidsterreinen te integreren bij het opstellen of wijzigen van beleid, **zal de Commissie daarom zorgen voor een “jongerentoets”** door ten volle gebruik te maken van de instrumenten voor betere regelgeving en raadpleging. Deze jongerentoets wordt niet vanaf de grond opgebouwd, aangezien de Commissie al beschikt over een reeks relevante **instrumenten voor betere regelgeving**²², die zullen worden aangevuld met verschillende **specifiek op jongeren gerichte instrumenten** in het kader van de EU-strategie voor jongeren 2019-2027²³.

3.1.1 JONGERENTOETS: TEN VOLLE GEBRUIKMAKEN VAN INSTRUMENTEN VOOR BETERE REGELGEVING EN RAADPLEGING

De Commissie zal ervoor zorgen dat de bestaande **instrumenten voor betere regelgeving optimaal worden benut**. In de toolbox voor betere regelgeving worden de belangrijkste vragen omschreven om het belang van de gevolgen voor jongeren vast te stellen:

- **Instrument 31** over onderwijs en opleiding, cultuur en jeugd, biedt richtsnoeren, referenties en achtergrondinformatie over hoe de effecten op jongeren kunnen worden beoordeeld (democratisch leven, burgerbetrokkenheid, onderwijs en leren, arbeidsmarkt, gezondheid en welzijn, inclusie en armoedebestrijding).
- **Instrument 29** over grondrechten, met inbegrip van de bevordering van gelijkheid, bevat een expliciete verwijzing naar de leeftijdsdimensie en kinderrechten bij het beoordelen van effecten en het verzachten van potentiële negatieve effecten wanneer beleidsbeslissingen die neutraal lijken, een gedifferentieerd effect kunnen hebben op specifieke groepen, zelfs wanneer een dergelijk effect niet bedoeld of voorzien was.
- **Instrument 20** over strategische prognoses ondersteunt de beoordeling van hoe gerelateerde megatrends van bv. demografische verandering, toegang tot beperkte grondstoffen en snel veranderende technologische en sociaaleconomische realiteit, invloed kunnen hebben op jongeren.

---

²⁰ [Staat van de Unie 2022 \(europa.eu\)](#).

²¹ [Europese jongerendoelstellingen | Europese Jongerensite \(europa.eu\)](#).

²² De agenda voor betere regelgeving van de Europese Commissie garandeert een op feiten gebaseerde, transparante EU-wetgeving die is gebaseerd op de standpunten van de betrokkenen. Zie: [Betere regelgeving \(europa.eu\)](#).

²³ [Resolutie van de Raad van de Europese Unie over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: de EU-strategie voor jongeren 2019-2027](#).

De volledige implementatie van de instrumenten voor betere regelgeving zal ervoor zorgen dat er een **jongerentoets** komt. Het jongerenperspectief zal in **vier belangrijke fasen** in de beleidsvorming worden verankerd:

1. **Beoordeling van de relevantie voor jongeren** — de Commissie, bijgestaan door haar jeugdcorrespondenten (zie hieronder) en zo nodig met medewerking van het jongeren netwerk, beoordeelt of een gepland initiatief dat deel uitmaakt van de prioritaire initiatieven in bijlage I bij het werkprogramma van de Commissie, van belang is voor jongeren. Voor het identificeren van deze prioritaire initiatieven zal een consistent proces worden gebruikt.
2. **Jongerenraadplegingen** — wanneer een initiatief is aangemerkt als van bijzonder belang voor jongeren, zal de Commissie overwegen een speciale jongerenraadpleging te organiseren (gerichte enquêtes, discussies met jongeren, representatieve jongerenorganisaties of het platform van belanghebbenden bij jeugdzaken). Bovendien zal in dergelijke gevallen een verplichte reeks op jongeren gerichte vragen worden opgenomen in de openbare raadplegingen, met de mogelijkheid om de leeftijdsgroep van de respondenten te identificeren. Dit zal helpen om de bijdragen van jongeren verder te stimuleren en ze in effectbeoordelingen te verwerken. De nieuwe nationale of regionale jeugdcoördinatoren (zie hieronder) zouden gemobiliseerd kunnen worden om de raadplegingen op nationaal niveau te vergemakkelijken.
3. **Effectbeoordeling** — de Commissie, bijgestaan door jongerencorrespondenten, voert de effectbeoordeling uit, waarbij zij gebruikmaakt van alle instrumenten voor betere regelgeving die als van bijzonder belang voor jongeren worden beschouwd en ervoor zorgt dat de gevolgen voor jongeren naar behoren worden geanalyseerd wanneer zij als relevant zijn aangemerkt.
4. **Toetsing** — de **Raad voor regelgevingstoetsing** controleert of alle effecten goed zijn geanalyseerd, met inbegrip van de effecten voor jongeren en raadplegingen wanneer deze als van bijzonder belang voor het initiatief zijn aangemerkt.

Om het politieke momentum van de mainstreaming van jeugdbelangen voor nieuwe initiatieven in stand te houden en ervaring en kennis op te bouwen op EU-, nationaal en regionaal besluitvormingsniveau, zal de Commissie een reeks **speciale rondetafelconferenties over de mainstreaming van jeugdbelangen** organiseren tussen relevante belanghebbenden, met name jongerenorganisaties, lidstaten en andere EU-instellingen. De rondetafelconferenties zullen in samenhang met de publicatie van het werkprogramma van de Commissie plaatsvinden en zorgen voor monitoring van de lessen die zijn geleerd van de jongerentoets van de Commissie en de mainstreaming van jeugdbelangen in het kader van de EU-strategie voor jongeren.

Om de mainstreaming van jeugdbelangen in de beleidsvorming te verdiepen, zal de Commissie ook:

- een **dialogoog aangaan met relevante jongerenpartners en belanghebbenden bij jeugdzaken** en hen verder betrekken bij het opstellen van relevante beleidsvoorstellen. Hiertoe zal de Commissie jongeren verder aanmoedigen om actief deel te nemen en hun stem te laten horen in openbare en gerichte raadplegingen, dialogen met beleidsmakers en burgerpanels;
- de succesvolle **beleidsdialogen met commissarissen** voortzetten, die een vlaggenschip van het Jaar van de Jeugd waren. Jongeren uit heel Europa en daarbuiten krijgen regelmatig de kans om met commissarissen van gedachten te wisselen over belangrijke onderwerpen en initiatieven, gericht op het werkprogramma van de Commissie;

- haar **interne capaciteit om met jongeren te werken verder versterken**. Voortbouwend op de ervaring van het Jaar van de Jeugd zal de Commissie het interne **jongeren netwerk van de Commissie** voortzetten, **waarbij jongerencorrespondenten** de belangrijkste contactpunten voor jeugdzaken op hun respectieve beleidsterreinen zijn en de sectoroverschrijdende samenwerking en de mainstreaming van jeugdbelangen in het beleid helpen versterken. Dit netwerk, dat wordt gecoördineerd door de **EU-jeugdcoördinator**, zal informatie uitwisselen over beleidsmaatregelen die in voorbereiding zijn en die een potentieel effect op jongeren kunnen hebben en zal contact onderhouden met het platform voor belanghebbenden bij jeugdzaken;
- naar aanleiding van de Conferentie over de toekomst van Europa — een ongekende oefening in pan-Europese democratie — besloot de Commissie om jonge burgers een sterkere stem te geven in de EU-beleidsvorming door regelmatig willekeurig geselecteerde **burgerpanels**, waarvan een derde uit jongeren bestaat, bijeen te roepen om te beraadslagen over bepaalde belangrijke beleidsinitiatieven²⁴. Sinds het einde van de conferentie zijn er drie panels georganiseerd om te beraadslagen over voedselverspilling, virtuele werelden en leermobiliteit. De sterke jongerendimensie moet behouden blijven voor burgerpanels die in de toekomst zullen plaatsvinden.

Kernacties:

1. optimaal gebruikmaken van het potentieel van de mainstreaming van jeugdbelangen als onderdeel van het kader en de toolbox van de Commissie voor betere regelgeving, wat ervoor zorgt dat er een jongerentoets komt;
2. doorgaan met dialogen over jeugdbeleid met commissarissen;
3. blijven zorgen voor een sterke jongerenparticipatie in burgerpanels;
4. verder mobiliseren van het interne jongeren netwerk van jongerencorrespondenten van de Commissie;
5. lanceren van een reeks speciale rondetafelconferenties over de mainstreaming van jeugdbelangen.

3.1.2 MOBILISEREN VAN DIALOOG EN MAINSTREAMING VAN INSTRUMENTEN IN HET KADER VAN DE EU-STRATEGIE VOOR JONGEREN 2019-2027

Zinnvolle jongerenparticipatie²⁵ is de hoeksteen van elke goed functionerende democratie en draagt bij tot een meer inclusieve en samenhangende samenleving, en is in die zin ook van bijzonder belang voor de Europese verkiezingen van 2024. Als onderdeel van het **“pakket voor de verdediging van de democratie”** ondersteunt een aanbeveling ter bevordering van hoge democratische normen voor Europese en nationale verkiezingen en referenda een brede deelname van verschillende groepen, waaronder de deelname van jongeren aan verkiezingen²⁶. Het pakket bevat ook een aanbeveling over het bevorderen van de betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke

²⁴ Mededeling van de Commissie over de Conferentie over de toekomst van Europa — Van visie tot concrete actie, COM(2022) 404 final.

²⁵ Tijdens het Jaar van de Jeugd publiceerde het jongerenpartnerschap EU-Raad van Europa de studie “Meaningful youth political participation in Europe: concepts, patterns and policy implications”.

²⁶ Aanbeveling van de Commissie over inclusieve en veerkrachtige verkiezingen, C(2023) 8626 final.

organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid²⁷, waarin onder meer de zinvolle, inclusieve en veilige participatie van kinderen en jongeren, zonder enige vorm van discriminatie, wordt bevorderd. Volgens deze aanbeveling zouden de lidstaten specifieke maatregelen moeten nemen om de participatie van kinderen en jongeren aan het politiek en democratisch bestel op lokaal, regionaal en nationaal niveau te versterken, ook in landelijke en afgelegen gebieden.

Actieve deelname aan de samenleving en democratie is een manier om de belangrijkste vaardigheden, vooruitzichten, het gevoel van saamhorigheid en de positieve vooruitzichten van jongeren te verbeteren. De Eurobarometer-enquête van 2022 over jongeren en democratie toonde een groeiende betrokkenheid van jongeren, gezien het feit dat 58 % van de jonge respondenten verklaarde actief te zijn in hun eigen gemeenschap²⁸.

Het Europees Jaar van de Jeugd heeft geleid tot een sterke impuls voor meer en betere mogelijkheden voor jongeren om zich als actieve burgers te ontwikkelen en deel te nemen aan het democratische leven en de democratische besluitvorming. Jongerenparticipatie kwam dan ook naar voren als het belangrijkste thema van het Jaar van de Jeugd, met het grootste aantal activiteiten (43 %) op de activiteitenkaart van de Europese Jongerensite²⁹. “Meer mogelijkheden om op elk niveau de stem van jongeren te laten horen” was ook de belangrijkste vervolgactie volgens 61 % van de jongeren, 72 % van de belanghebbenden en 73 % van de nationale coördinatoren en nationale contactpunten in de enquêtes. Jongerenparticipatie moet plaatsvinden op alle beleidsterreinen die van belang zijn voor jongeren. Daarom is het belangrijk om de instrumenten van de EU-strategie voor jongeren te stimuleren. Om de dynamiek van het Jaar van de Jeugd voor dialoog en mainstreaming te behouden en verder uit te bouwen, zal de Commissie:

- **de EU-jongerendialoog**, het belangrijkste instrument voor jongerenparticipatie in Europa, **versterken** door de zichtbaarheid en het bereik ervan te vergroten, meer en diverse jongerenorganisaties erbij te betrekken en de verspreiding, toepassing en opvolging van de resultaten van de dialoog op alle niveaus te verbeteren, en meer inspanningen te leveren om kansarme jongeren erbij te betrekken. De EU-jongerendialoog is een doorlopend gesprek met jongeren en jeugdorganisaties, waarbij beleidsmakers en besluitvormers, evenals deskundigen, onderzoekers en andere relevante actoren uit het maatschappelijk middenveld betrokken zijn. Om te helpen bij jongerenraadplegingen zo veel mogelijk diverse jongeren te bereiken, zou deze dialoog beter gekoppeld kunnen worden aan belangrijke komende initiatieven van de Commissie. Hiertoe zal de Commissie **de focus van de dialoog beter afstemmen op het werkprogramma van de Commissie**. Om het uitbreidingsproces te ondersteunen, zal de Commissie onderzoeken hoe zij jongeren uit (potentiële) kandidaat-lidstaten verder kan betrekken;
- uitwisselingen en raadplegingen van jongeren over toekomstige beleidsinitiatieven vergemakkelijken, met een nieuwe **platformgroep van belanghebbenden bij jeugdzaken**, die voortbouwt op de groep van belanghebbenden van het Europees Jaar, met deelname van jongerenorganisaties, jeugdonderzoekers, vertegenwoordigers van de lidstaten en andere EU-instellingen. Het werk van het platform **zal de komende EU-initiatieven op de voet volgen**;
- de **Europese Jongerensite** verder ontwikkelen als een onestopshop voor EU-mogelijkheden voor jongeren ter ondersteuning van outreach, bewustmaking en communicatie met jongeren.

---

²⁷ Aanbeveling van de Commissie over het bevorderen van betrokkenheid en effectieve participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij processen voor de vorming van overheidsbeleid, C(2023) 8627 final.

²⁸ Flash Eurobarometer-enquête 502 — “Youth and Democracy in the European Year of Youth”, mei 2022.

²⁹ Organisatoren, zowel belanghebbenden als jongeren uit heel Europa en daarbuiten, werden uitgenodigd om hun initiatieven in het kader van het Europees Jaar van de Jeugd te presenteren op de activiteitenkaart van de Europese Jongerensite.

Informatie en bewustzijn zijn voorwaarden voor zinvolle jongerenparticipatie en versterken ook het gevoel van Europese saamhorigheid en Europees perspectief voor jongeren;

- de haalbaarheid onderzoeken van het verstrekken van **microsubsidies** in het toekomstige Erasmus+-programma. Deze **kleine, laagdrempelige subsidies** werden in de loop van het jaar met goed gevolg getest door enkele nationale coördinatoren. Ze bieden **eenvoudige toegang tot financiering** voor jongeren om aan gemeenschappelijke projecten te werken, hun vaardigheden, actievermogen en zelfvertrouwen te ontwikkelen en zo een positief verschil te maken in hun gemeenschap. Bovendien zijn microsubsidies een efficiënt mechanisme om jongeren bewust te maken van en te interesseren voor EU-kansen voor jongeren;
- de EU dichter bij jongeren brengen en hen bewust maken van de mogelijkheden van de EU tijdens de **Europese Jeugdweek**, 12-19 april 2024, met als thema democratische participatie. De Jeugdweek is van groot belang in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2024. Als onderdeel van de Jeugdweek zal een **tweede** editie van het **LevelUp!-evenement** worden georganiseerd, zoals getest in het kader van het Europees Jaar van de Jeugd, door het Europees Jeugdforum in samenwerking met de Commissie en het Parlement. Het doel is om de vaardigheden van jongerenactivisten op het gebied van belangenbehartiging, communicatie en organisatie te verbeteren en de deelname van jongeren aan verkiezingen, waaronder de Europese verkiezingen van 2024, te vergroten;
- de **betrokkenheid van jongeren bij het externe optreden van de EU verder ondersteunen** via **adviesstructuren voor jongeren in EU-delegaties** en specifieke wereldwijde initiatieven zoals het “Vrouwen en jongeren voor democratie”-initiatief³⁰. De Commissie zal deze institutionele betrokkenheid van jongeren verder versterken door jongeren uit Europa en de rest van de wereld met elkaar in contact te brengen en leden van haar wereldwijde jongeren-netwerken, zoals de jongerenklankborden, in 2024 samen te brengen;
- synergieën creëren tussen jongerenparticipatie en acties voor kinderp participatie³¹ om tegemoet te komen aan het recht van kinderen om te worden gehoord. Doorgaan met het nieuwe **EU-platform voor de participatie van kinderen**³², dat kinderen betreft bij de EU-besluitvorming en de actieve deelname aan het democratische leven vanaf jonge leeftijd ondersteunt;
- de lidstaten aanmoedigen om **nationale of regionale jeugdcoördinatoren** te benoemen, naar het voorbeeld van de EU-jeugdcoördinator. Deze coördinatoren zouden de sectoroverschrijdende samenwerking inzake jeugdkwesties, zowel op nationaal als regionaal niveau, en tussen de lidstaten en de Commissie verbeteren. Zij zouden worden uitgenodigd om bij te dragen aan het platform van belanghebbenden bij jeugdzaken en contact te onderhouden met de EU-jeugdcoördinator. Overeenkomstig de door voorzitter Von der Leyen aangekondigde versterkte prioriteiten voor de uitbreiding zal ook de deelname van (potentiële) kandidaat-lidstaten worden aangemoedigd.

Aangezien mainstreaming van jeugdbelangen nog een relatief nieuw concept is, moet de invoering van concrete mainstreaminginstrumenten op EU- en nationaal niveau (waaronder jongerentoetsen en dergelijke) geleidelijk gebeuren en **gepaard gaan met een reeks maatregelen voor**

³⁰ Het WYDE-initiatief heeft vijf onderdelen: i) participatie van jongeren in publieke aangelegenheden, ii) jongeren voor vrijheid van vereniging en vergadering, iii) jongeren en vrouwen in het parlement, iv) jongeren en vrouwen in politieke partijen en v) bevordering van de politieke participatie van jonge vrouwen in de besluitvorming

³¹ Mededeling van de Commissie over de EU-strategie voor de rechten van het kind (COM(2021) 142 final).

³² EU-platform voor de participatie van kinderen.

capaciteitsopbouw, waaronder peer-learning, verzamelen van feitenmateriaal, opleidingen en hulpmiddelen, om kennis op te bouwen over wat al dan niet werkt. Dit is de sleutel tot het ontwikkelen van de meest effectieve manier om de doelstelling van mainstreaming van jeugdbelangen te bereiken, **zonder onnodige administratieve lasten te introduceren**. Daartoe zal de Commissie:

- in 2024 een **analytisch verslag** presenteren, gebaseerd op input van de lidstaten, met een overzicht van nationale ervaringen met de mainstreaming van jeugdbelangen;
- de **uitwisseling van goede praktijken vergemakkelijken en peer-learningactiviteiten** voor geïnteresseerde lidstaten organiseren. In het kader van deze activiteiten kunnen toolkits, richtsnoeren en opleidingsmateriaal worden ontwikkeld;
- samenwerken met internationale organisaties, zoals de **Raad van Europa en de OESO**, om het feitenmateriaal en de lessen uit de mainstreaming van het jeugdbeleid verder te verrijken.

De bevindingen kunnen ook worden meegenomen in de discussies tijdens de speciale rondetafelconferenties over de mainstreaming van jeugdbelangen.

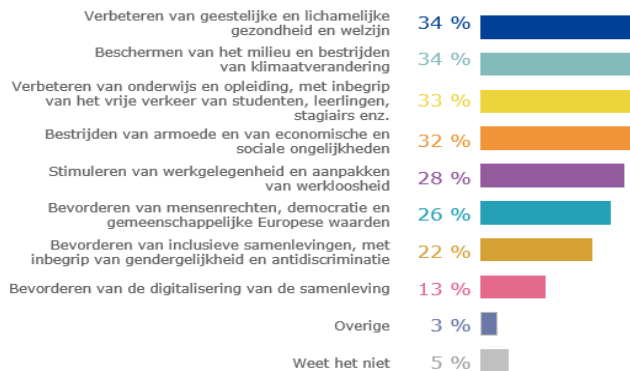
Kernacties:

1. versterken van de EU-jongerendialoog;
2. opzetten van een platformgroep van belanghebbenden bij jeugdzaken;
3. verder ontwikkelen van de Europese Jongerensite als onestopshop voor EU-kansen;
4. onderzoeken van de haalbaarheid van microsubsidies in het kader van toekomstig Erasmus+;
5. Europese Jeugdweek in 2024 over democratische participatie en LevelUp!-evenement voor jongerenactivisten;
6. ondersteunen van de betrokkenheid van jongeren bij het externe optreden van de EU;
7. zorgen voor synergie tussen acties voor jongeren- en kinderp participatie;
8. aanmoedigen van de lidstaten om nationale of regionale jeugdcoördinatoren te benoemen;
9. opbouwen van kennis en capaciteit over mainstreaming van jeugdbelangen door middel van peer learning, het verzamelen van feitenmateriaal, opleidingen en hulpmiddelen.

3.2 DE PROBLEMEN VAN JONGEREN OP ALLE BELEIDSTERREINEN AANPAKKEN

De hierboven beschreven acties voor de mainstreaming van jeugdbelangen zijn in principe van belang voor alle beleidsterreinen. Jongeren moeten hun mening kunnen geven op alle gebieden die hen aangaan, en er moet rekening worden gehouden met hun behoeften bij alle beslissingen die op hen van invloed zijn.

*Wat waren volgens jongeren de belangrijkste thema's voor het Europees Jaar van de Jeugd?*³³

Basis: Alle respondenten (n=26 178)

Bron: Flash Eurobarometer-enquête 502 — “Youth and democracy in the European Year of Youth”, mei 2022

Daarom zal de Commissie, in aansluiting op het Jaar van de Jeugd en rekening houdend met de belangrijkste zorgen van jongeren, maatregelen nemen op de volgende **vijf beleidsterreinen die voor jongeren van belang zijn: gezondheid en welzijn, milieu en klimaat, onderwijs en opleiding, internationale samenwerking en Europese waarden, werkgelegenheid en inclusie.**

3.2.1 GEZONDHEID EN WELZIJN

De COVID-19-pandemie was een serieuze uitdaging voor de geestelijke gezondheid, vooral onder jongeren. Daarnaast krijgen ze te maken met tal van uitdagingen van digitale hulpmiddelen, waaronder sociale media, waardoor de geestelijke gezondheid van veel jongeren steeds meer onder druk komt te staan. Tijdens de COVID-19-pandemie werd stress veroorzaakt door toegenomen eenzaamheid en verminderde sociale interactie, gemiste kansen, onzekerheid over de toekomst en spanning veroorzaakt door angst en verlies.^{34 35 36}

Het verbeteren van de geestelijke en lichamelijke gezondheid en het welzijn is de snelst groeiende prioriteit voor jongeren in de EU³⁷. De mededeling van de Commissie over **een allesomvattende aanpak van geestelijke gezondheid**³⁸ van juni 2023 was een eerste en belangrijke stap om te zorgen voor een nieuwe sectoroverschrijdende aanpak van geestelijke gezondheid. Bij de opstelling ervan zijn specifieke bijdragen over de geestelijke gezondheid van jongeren verzameld. In de mededeling

³³ Respondenten konden maximaal drie antwoorden selecteren.

³⁴ Werkdocument van de diensten van de Commissie bij het verslag van de Commissie over de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren 2019-2021 (COM(2021) 636 final).

³⁵ Uit een verslag van UNICEF uit 2021 blijkt dat, na verkeersongevallen, zelfmoord de tweede doodsoorzaak is onder jongeren (15-19 jaar), en dat in de EU de jaarlijkse waarde van het verlies aan geestelijke gezondheid bij kinderen en jongeren wordt geschat op 50 miljard EUR.

³⁶ Uit het Health at a Glance-verslag van 2022 blijkt dat een op de twee jonge Europeanen aangeeft onvervulde behoeften te hebben op het gebied van geestelijke gezondheid, en dat depressie onder jongeren meer dan verdubbeld is.

³⁷ Flash Eurobarometer-enquête 502 — “Youth and Democracy in the European Year of Youth”, mei 2022.

³⁸ Mededeling van de Commissie betreffende een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid, COM(2023) 298 final.

over geestelijke gezondheid worden twintig vlaggenschipinitiatieven en 1,23 miljard EUR financiële steun uit verschillende EU-financieringsinstrumenten genoemd. De Commissie zal:

- de lidstaten helpen bij de uitvoering van de **aanbeveling van de Raad van november 2022 over trajecten naar succes op school**³⁹, waarin het emotionele welzijn van kinderen en jongeren wordt benadrukt als een belangrijke factor voor het verbeteren van hun kansen op succes in het onderwijs en het leven in het algemeen;
- **richtsnoeren over welzijn in scholen** opstellen, die in 2024 via de deskundigengroep van de Commissie voor ondersteunende leeromgevingen zullen worden gepubliceerd;
- als prioriteit in 2024⁴⁰, en zoals aangekondigd in de EU-strategie voor de rechten van het kind⁴¹, een aanbeveling van de Commissie presenteren **over de ontwikkeling en versterking van geïntegreerde kindbeschermingssystemen** in de lidstaten. Hierbij zullen de behoeften van kinderen centraal staan en zal beter gebruik worden gemaakt van bestaande EU-instrumenten (wetgeving, beleidsmaatregelen en financiering);
- vlaggenschipinitiatieven uitvoeren in het kader van de nieuwe **mededeling van de Commissie over geestelijke gezondheid**, zoals steun verlenen aan de oprichting van een netwerk voor geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren in 2024, om informatie uit te wisselen, wederzijdse steun te verlenen en hulp te bieden via jongerenambassadeurs, en een **preventietoolkit** ontwikkelen, waarin de onderlinge verbanden tussen geestelijke en lichamelijke gezondheid en belangrijke gezondheidsdeterminanten aan bod komen;
- via de actie “**Gezonde schermen, gezonde jeugd**” ervoor zorgen dat jongeren in de digitale sfeer, online en op sociale media, beter beschermd worden;
- de lidstaten ondersteunen bij het **monitoren van de impact van de digitale transformatie op het welzijn van kinderen** via het portaal Better Internet for Kids (BIK);
- lidstaten ondersteunen om het **welzijn en de geestelijke gezondheid van jongeren te verbeteren in het kader van het instrument voor technische ondersteuning 2024** vlaggenschipinitiatief Geestelijke gezondheid: Bevordering van welzijn en geestelijke gezondheid⁴² en voortzetting van de steun in het kader van het vlaggenschipinitiatief “Youth First” om de geestelijke gezondheid en zorg voor kwetsbare kinderen en jongeren te versterken;
- **zorgen voor een veiligere en gezondere digitale ruimte voor jongeren** door de handhaving van de wet inzake digitale diensten, die vereist dat online platforms die toegankelijk zijn voor minderjarigen een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging voor hen waarborgen;
- een **preventiepakket** presenteren in het kader van het Europese kankerbestrijdingsplan, waaronder:

---

³⁹ Aanbeveling van de Raad van 28 november 2022 over trajecten naar succes op school die de aanbeveling van de Raad van 28 juni 2011 inzake beleid ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten vervangt.

⁴⁰ Onderdeel van het werkprogramma van de Commissie voor 2024.

⁴¹ Mededeling van de Commissie over de EU-strategie voor de rechten van het kind (COM(2021) 142 final).

⁴² TSI 2024 vlaggenschipinitiatief Geestelijke gezondheid: bevorderen van welzijn en geestelijke gezondheid (europa.eu).

- een ontwerp van een **aanbeveling van de Raad over kanker die door vaccinatie kan worden voorkomen**, om het gebruik van vaccinatie tegen het humaan papillomavirus onder preadolescente en adolescente meisjes en jongens te stimuleren, en

een actualisering van de **aanbeveling van de Raad uit 2009 betreffende rookvrije ruimten**, om mensen te beschermen tegen blootstelling aan secundaire tabaksrook en aerosolen en bij te dragen aan de totstandkoming van een tabaksvrije generatie;

- **jongeren in de ultraperifere regio's ondersteunen** om de levenskwaliteit aangepast aan hun regio te verbeteren via de subsidieregeling "Youth for Outermost Regions" van 1 miljoen EUR⁴³.

3.2.2 MILIEU EN KLIMAAT

Het succes van de Europese Green Deal is afhankelijk van actieve burgerparticipatie. Dankzij het Europees Jaar van de Jeugd zijn er mogelijkheden ontstaan om betrokken te raken bij en mee te helpen aan de groene transitie. Jongeren moeten worden uitgerust met relevante vaardigheden en kennis om met creatieve en innovatieve oplossingen op te treden tegen uitdagingen op het gebied van milieu en klimaatverandering. Om voort te bouwen op deze inspanningen zal de Commissie:

- een gemeenschap van **jonge EU-ambassadeurs van het klimaatpact** ondersteunen om klimaatactie onder jongeren ter plaatse te bevorderen en hun lokale activiteiten te ondersteunen;
- de bijdrage van jongeren ondersteunen aan de verwezenlijking van de EU-doelstellingen op het gebied van rampbestendigheid als essentieel instrument om de weerbaarheid tegen toekomstige rampen te vergroten;
- de **mogelijkheden voor vrijwilligerswerk voor jongeren** in het kader van de groene transitie uitbreiden door de **oproep voor het Europees Solidariteitskorps voor 2024** aan te vullen met middelen uit **Horizon Europa**;
- **netwerken van groene steden en regio's** (zoals het Green City Accord-initiatief) aanmoedigen om jonge stagiairs en vrijwilligers bij lokale groene projecten te betrekken;
- door jongeren geleide klimaatprojecten verder bevorderen in het **EUTeens4Green-project** in het kader van het Fonds voor een rechtvaardige transitie;
- de lidstaten ondersteunen bij de uitvoering van de **aanbeveling van de Raad inzake leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling**⁴⁴;
- het nieuwe **Youth Learning Lab** promoten als onderdeel van de **Onderwijs voor klimaat-coalitie**;
- contact leggen met jongeren via de komende **campagne over klimaat en democratie** van de Commissie in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2024;
- de betrokkenheid van jongeren uit de Westelijke Balkan bij de groene transitie bevorderen via een speciaal **Jongerenlab voor de Westelijke Balkan**;

⁴³ Oproep opnieuw gelanceerd — Youth for Outermost Regions: 1 miljoen EUR voor steun aan jongeren in de ultraperifere regio's (europa.eu).

⁴⁴ Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling.

- het bereik van de **Girls Go Circular-actie**, door het Europees Instituut voor innovatie en technologie en de kennis- en innovatiegemeenschappen, vergroten om digitale en ondernemersvaardigheden voor meisjes op het gebied van de circulaire economie te stimuleren.
- benadrukken dat generatievernieuwing in de agrarische sector moet worden ondersteund, aangezien jongeren een bron van nieuwe ideeën en energie met innovatieve initiatieven zijn en zich inzetten in voor duurzame praktijken en transitie.

3.2.3 ONDERWIJS EN OPLEIDING

Het thema onderwijs en opleiding was een belangrijk onderwerp tijdens het Jaar van de Jeugd, een jaar dat samenviel met de viering van de 35e verjaardag van het Erasmus+-programma en de hervatting van het leren in het buitenland na de pandemie. De noodzaak om dit verder te vergemakkelijken werd benadrukt in een **aanbeveling van de Raad over de mobiliteit van jonge vrijwilligers**⁴⁵, in de recente **aanbeveling van de Raad “Europa in beweging”**⁴⁶ en in de aanbevelingen van de Conferentie over de toekomst van Europa van 2022⁴⁷. De Commissie zal:

- verder werken aan een **gezamenlijk Europees diploma** in 2024, in overeenstemming met de Europese strategie voor universiteiten, om studenten in het hoger onderwijs en academisch personeel die betrokken zijn bij transnationale academische programma’s een groter gevoel van Europese saamhorigheid te geven. Het label voor een gezamenlijk Europees diploma zou een aanvullend certificaat zijn, op basis van gemeenschappelijke Europese criteria, bij de kwalificaties van studenten die afstuderen na een gezamenlijk programma;
- een sterkere rol voor jongeren bevorderen in de **Digitale Onderwijshub**, in de herziening van het **Actieplan voor Digitaal Onderwijs** in 2024 en in andere initiatieven die digitaal onderwijs in Europa van hoge kwaliteit, inclusief en toegankelijk voor iedereen maken, ook in landelijke en afgelegen gebieden;
- de **Jean Monnet-actie voor scholen** in het kader van Erasmus+ consolideren om het leren over EU-integratie en -waarden vanaf jonge leeftijd verder te bevorderen;
- de lidstaten aanmoedigen om de mogelijkheden voor onderwijs, opleiding, sport, vrijwilligerswerk en werkgelegenheid voor **jongeren in landelijke en afgelegen gebieden** te vergroten, zoals voorzien in het EU-actieplan voor het platteland⁴⁸;
- in 2024 het EU-initiatief **TalentOn** voor getalenteerde jonge onderzoekers en de **EU-wedstrijd voor jonge wetenschappers** voortzetten als onderdeel van de Europese wetenschapsstad Katowice 2024;

⁴⁵ Aanbeveling van de Raad van 5 april 2022 over mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie.

⁴⁶ Europa in beweging — een voorstel over de toekomst van leermobiliteit | Europese Onderwijsruimte (europa.eu).

⁴⁷ Conferentie over de toekomst van Europa (europa.eu).

⁴⁸ Mededeling van de Commissie — Een langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU — naar sterkere, verbonden, veerkrachtige en welvarende plattelandsgebieden in 2040 (COM(2021) 345 final).

- de **ondervertegenwoordiging van meisjes en vrouwen in STEM**-onderwijs en -opleidingen **aanpakken**, onder andere via de STEAM⁴⁹-benadering, in overeenstemming met het actieplan voor digitaal onderwijs en de Europese strategie voor universiteiten;
- de lidstaten ondersteunen bij het ontwerpen en uitvoeren van hervormingen om de vaardigheden van jongeren te ontwikkelen, in het kader van het **instrument voor technische ondersteuning** 2024 vlaggenschipinitiatief Vaardigheden: bevorderen van systemen voor de ontwikkeling van vaardigheden die beter zijn afgestemd op de arbeidsmarkt⁵⁰. De steun zal zich richten op hardnekkige discrepanties tussen de vraag naar en het aanbod van vaardigheden, tekorten aan arbeidskrachten en bijscholing van de beroepsbevolking voor de groene en digitale transitie, en op de aanpassing van onderwijssystemen;
- de deelname van **universiteiten in de Westelijke Balkan** aan het Initiatief “Europese Universiteiten” bevorderen;
- stimuleren dat het **gezamenlijk kader van de EU/OESO-INFE voor financiële competenties voor kinderen en jongeren** in de EU⁵¹ door de lidstaten en belanghebbenden wordt toegepast.

3.2.4 INTERNATIONALE SAMENWERKING EN EUROPESE WAARDEN

Als belangrijkste bewijs van het mondiale karakter van het Europees Jaar van de Jeugd heeft de EU haar allereerste jongerenactieplan in het externe optreden van de EU⁵² gepresenteerd, dat samen met jongeren en jongerenorganisaties is opgesteld. Het actieplan is bedoeld om jongeren uit de EU en partnerlanden uit alle regio's door middel van specifieke initiatieven te engageren, mondiger te maken en met elkaar in contact te brengen, zodat ze hun perspectief kunnen inbrengen en als partners kunnen deelnemen aan het externe optreden van de EU. De Commissie zal:

- de betrokkenheid van de EU bij jongeren wereldwijd vergroten, door de uitvoering en versterking van initiatieven zoals het **EU-jongerenklankbord** voor internationale partnerschappen en het opzetten van meer adviesstructuren voor jongeren in de EU-delegaties;
- jongeren door middel van essentiële instrumenten, middelen en vaardigheden helpen bij te dragen aan de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, onder meer via initiatieven zoals het Youth Empowerment Fund⁵³ en de Afrika-Europa Youth Academy.
- een platform opzetten voor regelmatige dialoog en overleg met jongerenorganisaties overal ter wereld via het **platform voor jongerendialoog in het externe optreden van de EU**⁵⁴, en

⁴⁹ De STEAM-benadering verwijst naar de opname van kunsten, sociale wetenschappen en geesteswetenschappen in STEM-onderwijs als een transdisciplinaire, inclusieve en toekomstgerichte benadering van leren, om STEM-studies en -loopbanen aantrekkelijker te maken voor een diverse groep leerlingen.

⁵⁰ TSI 2024 vlaggenschipinitiatief Vaardigheden: bevorderen van systemen voor de ontwikkeling van vaardigheden die beter zijn afgestemd op de arbeidsmarkt (europa.eu).

⁵¹ Europese Unie/OESO, Kader voor financiële competenties voor kinderen en jongeren in de Europese Unie”.

⁵² Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad over het jongerenactieplan (YAP) in het externe optreden van de EU 2022-2027 — Het stimuleren van zinvolle participatie en empowerment van jongeren in het externe optreden van de EU voor duurzame ontwikkeling, gelijkheid en vrede, JOIN(2022) 53 final.

⁵³ Het Youth Empowerment Fund is op 4 oktober 2022 gelanceerd en wordt in samenwerking met de grootste jongerenorganisaties ter wereld uitgevoerd via Global Youth Mobilization.

⁵⁴ De oproep tot het indienen van blijken van belangstelling om lid te worden van het platform voor jongerendialoog in het externe optreden van de EU is op 6 oktober 2023 gelanceerd.

ervoor zorgen dat jongeren worden betrokken bij diverse raadplegingsprocessen, onder meer bij de uitrol van de Global Gateway-strategie⁵⁵;

- ruimte en ondersteuning bieden voor de actieve deelname van jongeren aan vredesopbouw, hervorming van de veiligheidssector en bemiddelingsprocessen, zodat rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften en prioriteiten van jongeren en dat hun rol in de wederopbouw wordt erkend en ondersteund, in overeenstemming met het engagement van de EU voor de VN-agenda voor vrede en veiligheid.
- **acties voor capaciteitsopbouw op het gebied van jeugd en sport in het kader van Erasmus+** in de oproep voor 2024 (met middelen van NDICI — Europa in de wereld) openstellen voor deelname door jeugd- en sportorganisaties uit Oekraïne en andere landen uit de regio van het Oostelijk Partnerschap om hun capaciteit op te bouwen. Deze acties zijn al toegankelijk voor alle partners van de Westelijke Balkan. Het potentieel van Erasmus+ in andere regio's onderzoeken, met name op het gebied van virtuele uitwisselingen en capaciteitsopbouw bij jongeren;
- het onlangs opgerichte **netwerk van studentenverenigingen voor Europese zaken aan universiteiten in het Verenigd Koninkrijk** verder ondersteunen. In de EU-delegatie in het VK zal een adviesstructuur voor jongeren worden opgezet als onderdeel van het actieplan voor jongeren in het externe optreden van de EU.
- met het oog op de VN-top over de toekomst samen met de EDEO en de EU-lidstaten verder werken aan een ambitieus en actiegericht pact voor de toekomst, met inbegrip van het hoofdstuk over jongeren en toekomstige generaties, en ervoor zorgen dat het follow-up krijgt.

3.2.5 WERKGELEGENHEID EN INCLUSIE

De EU helpt de lidstaten de jeugdwerkloosheid en inactiviteit terug te dringen, onder andere door zich te richten op jongeren in kwetsbare situaties, zoals jongeren met een handicap, en indirect door te investeren in de economische ontwikkeling van alle EU-regio's. Het aanpakken van sociale, economische en territoriale ongelijkheden is van belang voor jongeren omdat het de gelijke toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale integratiediensten en kansen verbetert. Het doel is om jongeren te helpen toegang te krijgen tot kansen ongeacht hun sociaaleconomische achtergrond of woonplaats en de digitale en de groene transitie en inclusieve groei vooruit te stuwten. De versterkte jongerengarantie blijft een essentieel instrument om jongeren te helpen de arbeidsmarkt te betreden. In het kader van NextGenerationEU bevordert de herstel- en veerkrachtfaciliteit investeringen en hervormingen in de lidstaten, met bijzondere aandacht voor de groene en de digitale transitie en ander beleid voor kinderen en jongeren, zoals onderwijs en vaardigheden.

Stages zijn een belangrijke opstap voor jongeren naar de arbeidsmarkt. Gezien de duidelijke voordelen van stages hebben jongeren gevraagd om betere voorwaarden voor opleidingen in de EU en een petitie ingediend voor een verbod op onbetaalde stages als erfenis van het Europees Jaar van de Jeugd⁵⁶. In zijn resolutie van 14 juni 2023 met aanbevelingen aan de Commissie over stages van

---

⁵⁵ Het Global Gateway-platform voor dialoog met het maatschappelijk middenveld en lokale overheden is op 24 oktober 2023 gelanceerd en omvat onder andere jongerenorganisaties.

⁵⁶ Een einde aan onbetaalde stages! | Europees Jeugdforum.

goede kwaliteit heeft het Europees Parlement de Commissie opgeroepen om te zorgen voor minimumkwaliteitsnormen voor stages, waaronder beloning⁵⁷. Daartoe zal de Commissie:

- **haar kwaliteitskader voor stages** in 2024 bijwerken om kwesties als eerlijke beloning en toegang tot sociale bescherming aan te pakken. De Commissie is met name van plan gevolg te geven aan de resolutie van het Parlement met een voorstel voor een wetgevingsbesluit, met volledige inachtneming van de beginselen van evenredigheid, subsidiariteit en beter wetgeven;
- het **ALMA-initiatief** (Aim, Learn, Master, Achieve) verder uitvoeren om kansarme jongeren tussen 18 en 29 jaar te helpen integreren in de samenleving en arbeidsmarkt in andere landen. Verwacht wordt dat na een oproep op EU-niveau voor projectvoorstellen in het kader van ALMA meer dan 800 jongeren die geen onderwijs, werk of opleiding volgen, zullen deelnemen aan 29 projecten in de hele EU⁵⁸;
- **werken met groepen met een nog onbenut ondernemerspotentieel**, waaronder jongeren, door middel van bewustmakings-, mentorschaps- en coachingscampagnes⁵⁹;
- steun blijven verlenen aan de EU-lidstaten en -regio's bij de **uitvoering van de cohesiebeidsprogramma's voor 2021-2027**⁶⁰, met inbegrip van steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs en opleiding, sociale inclusie, sociale voorzieningen en gezondheidszorg, duurzaam toerisme en cultuur, waarvan jongeren als vastgestelde doelgroepen zullen profiteren overeenkomstig de vastgestelde behoeften in de doelgebieden;
- EU-regio's die te maken hebben met demografische uitdagingen, onder andere door het vertrek van hun jonge bevolking, ondersteunen met het **Talent Booster Mechanism**. In het kader van het mechanisme worden EU-regio's ondersteund bij het opleiden, behouden en aantrekken van de mensen, vaardigheden en competenties die nodig zijn om de gevolgen van de demografische transitie op te vangen;
- steun blijven verlenen aan de regeringen van de **Westelijke Balkan bij de implementatie van de jongerengarantie**, naar het voorbeeld van het EU-model, en een soortgelijke aanpak bevorderen in de buurlanden om de problemen aan te pakken van jongeren die geen scholing, geen werk en geen stage (NEET) genieten;
- de EU-lidstaten blijven ondersteunen bij de implementatie van de **Europese kindergarantie** met als doel discriminatie en sociale uitsluiting te voorkomen en te bestrijden;
- als een van de initiatieven van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap⁶¹ zal de Commissie samen met haar belanghebbenden het werkgelegenheidspakket voor

---

⁵⁷ In de resolutie wordt de Commissie verzocht om een voorstel voor een richtlijn in te dienen over open arbeidsmarktstages, stages in het kader van een actief arbeidsmarktbeleid (AAMB) en stages die een verplicht onderdeel zijn van een beroepsopleiding.

⁵⁸ Tot nu toe hebben 15 lidstaten toegezegd om ALMA op te nemen in hun nationale of regionale ESF+-programma's (2021-2027).

⁵⁹ Actie 17 van het steunpakket voor het mkb.

⁶⁰ Cohesiebeleid – Het belangrijkste investeringsbeleid van de EU.

⁶¹ Mededeling van de Commissie “Een Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, COM(2021) 101 final.

personen met een handicap ontwikkelen, een pakket richtsnoeren en praktijken om personen met een handicap te helpen een baan te vinden. De richtsnoeren hebben onder meer betrekking op loopbaanbegeleiding en aanwervingspraktijken die specifiek gericht zijn op jongeren met een handicap;

- de ontwikkeling van welvarende, sterkere, verbonden en veerkrachtige plattelandsgebieden aanmoedigen, die de werkgelegenheid van jongeren zullen ondersteunen zoals beschreven in de langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden.

4 BLIJVENDE INZET VOOR DE JONGEREN VAN EUROPA

Tijdens het Europees Jaar van de Jeugd hebben de EU-instellingen en de lidstaten hun bestaande inzet voor jongeren versterkt, in overeenstemming met de doelstellingen van de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 om jongerenparticipatie te bevorderen en het jongerenperspectief in de beleidsvorming te verankeren. Het is van cruciaal belang om dit in stand te houden en erop voort te bouwen. Steun voor kinderen en jongeren is van essentieel belang om ervoor te zorgen dat de volgende generatie Europeanen de uitdagingen van onze snel veranderende wereld aankan en de toekomst met vertrouwen tegemoet ziet.

De Europese Commissie zal jongeren verder ondersteunen met concrete vervolgacties zoals uiteengezet in deze mededeling. De samenwerkingsgeest die in het Jaar van de Jeugd zelf besloten ligt, staat centraal in deze aanpak. Hieruit bleek dat iedereen ervan overtuigd is dat projecten voor jongeren efficiënter en effectiever zijn als ze in samenwerking met jongeren en belanghebbenden bij jeugdzaken worden opgezet en uitgevoerd. De resultaten worden versterkt wanneer EU-instellingen en nationale, regionale en lokale autoriteiten zich openstellen en inzetten voor samenwerking en een voortdurende dialoog.

Deze dialoog en samenwerking zullen vooral belangrijk zijn bij de inspanningen om jongeren te betrekken bij de Europese verkiezingen van 2024. Jongerenparticipatie begint en eindigt echter niet alleen met het uitbrengen van een stem. Het begint met een kleine stap, of het nu gaat om vrijwilligerswerk voor een gemeenschapstheaterproject of meedoen met een nationale strandopruimingscampagne. Andere vormen van jongerenparticipatie zijn onder andere zich kandidaat stellen voor een studentenraad, een petitie lanceren of deelnemen aan een raadpleging in de EU-jongerendialoog, lid worden van een internationale jongeren-ngo, deelnemen aan het Europees Jeugdevenement of de Europese Jeugdweek, of deelnemen aan een project dat wordt uitgevoerd door de EU-jeugdprogramma's. Dit zijn allemaal voorbeelden van actieve jongerenparticipatie.

De kansen die jongeren krijgen, vormen hen als burgers en beïnvloeden de keuzen die ze maken en de paden die ze in hun leven zullen bewandelen. Dit kan uiteindelijk de richting bepalen die Europa zal inslaan. Daarom zal de Europese Unie jongeren een grotere rol geven bij het formuleren en ontwikkelen van EU-beleid.

2022 was hun jaar; de toekomst moet ook van hen zijn.